

Sygn. akt VI RCa 99/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 kwietnia 2018 roku

Sąd Okręgowy w Olsztynie VI Wydział Cywilny Rodzinny w składzie:

Przewodniczący: SSO Lech Dłuski

Sędziowie: SO Waldemar Pałka (spr.)

SR del do SO Robert Kłosowski

Protokolant: st. sekr. sądowy Sylwia Łastowska

po rozpoznaniu w dniu 25 kwietnia 2018 roku w Olsztynie

na rozprawie

sprawy z powództwa **E. B. (1)**

przeciwko **E. B. (2)**

o ustanowienie rozdzielności majątkowej

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Rejonowego w Biskupcu

z dnia 28 lutego 2018 roku

sygn. akt III RC 113/17

1. zmienia zaskarżony wyrok:

a). w punkcie I w ten sposób, że ustanawia rozdzielność majątkową z dniem 28 lutego 2018 roku;

b). w punkcie III w ten sposób, że nie obciąża kosztami procesu pozwanej na rzecz powoda;

2. koszty procesu za instancję odwoławczą między stronami wzajemnie znosi.

Sygn. akt VI RCa 99/17

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Biskupcu wyrokiem z 28 lutego 2018r. w sprawie III RC 113/17 ustanowił z dniem 19 grudnia 2017r. rozdzielność majątkową małżonków E. B. (2) i E. B. (1), których wspólność majątkowa powstała na mocy związku małżeńskiego zawartego w dniu 12 marca 1983 roku przed Kierownikiem Urzędu Stanu Cywilnego w B. (Nr aktu małżeństwa (...)), umorzył postępowanie co do części roszczenia obejmującej wnioski o ustanowienie rozdzielności z dniem 21 lipca 2017r. zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 937 zł tytułem zwrotu poniesionych przez niego kosztów procesu.

Sąd uzasadnił decyzję ustaleniem, że strony funkcjonują odrębnie, nie współpracują w kwestiach dotyczących ich przedsiębiorstw. W ocenie Sądu strony nie realizują obowiązków małżeńskich, chociaż powód dba o składniki majątku,

którymi dysponuje, a szczególnie zarządzanym przedsiębiorstwem. Sąd uznał w konsekwencji, że zachodzą przesłanki do orzeczenia rozdzielności majątkowej.

Apelację od wyroku złożyła pozwana. Zaskarżyła wyrok w całości zarzucając naruszenie przepisów postępowania – art. 233§1 k.p.c. poprzez wyprowadzenie z materiału dowodowego wniosków z niego niewynikających, a ponadto sprzecznych z zasadami logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego, tj. wniosków o istnieniu ważnych powodów uzasadniających orzeczenie przez sąd rozdzielności majątkowej między stronami, przyjęcie, że między stronami brak jest współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym, podczas gdy z materiału dowodowego nie wynikało, żeby zachodziły sytuacje, w których strony nie doszły do porozumienia w kwestii wspólnych spraw majątkowych, co skutkowało błędnymi ustaleniami faktycznymi i orzeczeniem o istnieniu podstaw do ustanowienia rozdzielności majątkowej. Zakwestionowała również wskazaną datę rozpoczęcia obowiązywania ustroju rozdzielności majątkowej, czyli orzeczenie z datą wsteczną w sposób naruszający konstytucyjne prawo dwuinstancyjności postępowania oraz prawo własności i innych praw majątkowych. Dostrzegła ponadto nieprawidłowe, gdyż naruszające zasadę słuszności orzeczenie o kosztach.

Zarzuciła również naruszenie przepisu art. 52§1 k.r.o. poprzez jego błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, że w sprawie zachodzą ważne powody uzasadniające zniesienie wspólności majątkowej, a także sprzeczność ustaleń z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego polegającą na błędnym przyjęciu, że sposób zarządzania majątkiem uległ zmianie od 19 grudnia 2017r.

W oparciu o tak skonstruowane zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie o oddaleniu powództwa oraz zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji, zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów postępowania za II instancję według norm przepisanych z uwzględnieniem kosztów zastępstwa prawnego.

Uzasadniła swoje stanowisko podając, że uwadze Sądu I instancji umknęła istotna okoliczność, jaką jest obowiązek zbadania kwestii majątkowych - zarządzania nim i współdziałania. Wskazała, że sam fakt pozamałżeńskiego związku powoda nie stanowi podstawy do ustalenia rozdzielności majątkowej. Podkreśliła obowiązek ochrony wspólności majątkowej powstałej z mocy ustawy, a także niezmienny pomimo zerwania więzi małżeńskich stan współpracy stron na płaszczyźnie finansowej.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od pozwanej na rzecz powoda kosztów postępowania odwoławczego według norm przepisanych.

Wskazał, że zarzuty apelacji uważa za chybione z tego względu, że nie wskazują merytorycznych argumentów, a stanowią jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami Sądu I instancji.

Sąd odwoławczy zważył, co następuje:

Apelacja uznana została za słuszną w zakresie kwestionowania daty rozpoczęcia obowiązywania ustroju rozdzielności majątkowej. W pozostałym zakresie uznana została za chybioną.

Przesłanką ustanowienia przez sąd rozdzielności majątkowej są ważne powody. Przez to pojęcie rozumie się okoliczności, które powodują, że w sytuacji w jakiej funkcjonują strony postępowania istniejący ustrój majątkowy nie służy dobru drugiego małżonka i rodzin, realnie natomiast może doprowadzić do sytuacji postrzeganej jako sprzeczna z zasadami współżycia społecznego poprzez zagrożenie lub naruszenie interesu majątkowego drugiego małżonka i ekonomicznego funkcjonowania rodziny.

Zgromadzony materiał dowodowy wykazał, że sytuacja stron wyczerpuje podstawy do orzeczenia rozdzielności majątkowej. Ważnymi powodami natomiast, w ocenie Sądu odwoławczego, są okoliczności dotyczące sposobu funkcjonowania stron i ich wzajemnych relacji. Z przeprowadzonych dowodów, wbrew ocenie pozwanej,

jednoznacznie wynika, że strony nie współpracują na płaszczyźnie finansowej, zaś podejmowanie wspólnych decyzji dotyczących majątku jest utrudnione. Wniosek taki wynika z dostrzeżenia niekwestionowanego przez pozwaną odseparowania się od sprawy związanych z przedsiębiorstwem pozwanego. Połączenie tej okoliczności z faktem zerwania więzi małżeńskich i intensyfikującego się konfliktu stron wynikającego ze stworzenia przez powoda pozamałżeńskiego związku z inną kobietą prowadzi do jednoznacznego wniosku, że zaistniały ważne powody dla ustanowienia rozdzielności majątkowej.

Wbrew twierdzeniom pozwanej rozdzielenie się stron ma istotne znaczenie w rozstrzygnięciu o ustroju majątkowym. Jest on bowiem ściśle związany z funkcjonowaniem więzi małżeńskich. Możliwe jest przy zachowaniu więzi małżeńskich funkcjonowanie w ustroju rozdzielności majątkowej, natomiast nie jest możliwe trwanie w ustroju wspólności majątkowej w sytuacji całkowitego zerwania więzi małżeńskich. Strony, jak wynika z przeprowadzonych dowodów, nie współdziałają dla dobra rodziny, każda ze stron prowadzi odrębne życie. Nie było kwestionowane w toku postępowania rozdzielne prowadzenie gospodarstw domowych. Każda ze stron dysponuje własnym rachunkiem bankowym, własnymi dochodami. Strony w świetle przepisów prawa pozostają małżeństwem, dlatego też powód zgodnie z art. 27 k.r.o. partycypuje w kosztach utrzymania pozwanej. Nie ma przy tym znaczenia, czy obowiązki realizuje dobrowolnie.

W zakresie więc kwestionowania prawidłowości orzeczenia o ustanowieniu rozdzielności majątkowej Sąd uznał, że stanowisko pozwanej nie może zostać uwzględnione. Odmiennie natomiast Sąd odwoławczy ocenił zarzut nieprawidłowego ustalenia daty obowiązywania ustroju rozdzielności majątkowej. Argumenty wskazane w tym zakresie przez pozwaną są logiczne i przekonujące, natomiast materiał dowodowy nie wykazał, by data ustalona przez Sąd Rejonowy na 19 grudnia 2017r. stanowiła rzeczywisty moment zaprzestania przez strony współpracy w kwestiach majątkowych. Z przeprowadzonych dowodów nie wynika, by dzień ten związany był z granicą między współdziałaniem w kwestiach majątkowych, a rozłączeniem. Sam fakt odbywania się tego dnia rozprawy nie jest wystarczający do przyjęcia, że od tego dnia strony nie współdziałały w kwestiach majątkowych. Sąd odwoławczy zatem nie zaakceptował daty ustalonej jako moment obowiązywania ustroju rozdzielności majątkowej. Uznał, że datą obowiązywania ustroju rozdzielności majątkowej powinien być dzień wydania wyroku przez Sąd I instancji. W tym momencie bowiem zostało zakończone postępowanie dowodowe, ujawnione zostały okoliczności rozdzielenia się stron i wykazane zostało, że istnieją ważne powody uzasadniające przyjęcie, że strony powinny samodzielnie decydować o swoich kwestiach majątkowych.

W konsekwencji Sąd odwoławczy po analizie przeprowadzonego przez Sąd Rejonowy postępowania dokonanej przez przyzmat zarzutów sformułowanych w apelacji uznał, że zaskarżone rozstrzygnięcie wymaga nieznacznej ingerencji, w pozostałym zakresie jest prawidłowe. Sąd orzekł na podstawie art. 386§1 k.p.c. o zmianie wyroku poprzez ustanowienie rozdzielności majątkowej z dniem 28 lutego 2018r., a także w zakresie rozstrzygnięcia zawartego w punkcie III poprzez wskazanie, że pozwana nie będzie obciążona kosztami procesu na rzecz powoda. Za takim rozstrzygnięciem przemawiają względy słuszności.

O kosztach procesu za II instancję odwoławczą Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. znosząc je wzajemnie między stronami.